

PREMI "MATEU SEGUÍ PUNTAS" 1997

MARIA
PONS
SERRA

L'art de l'intranscendent

En aquella senyora li queien dues llàgrimes com de gotellada per les galtes. Els ulls li brillaven, tèrbols d'embriagament, i els llavis li tremolaven. Tota ella era una gran, hiperbòlica, convulsi3n. A l'escenari, la seva filleta, de sis o set anys, cantava, entre gemecs i notes de nostàlgia, la hist3ria d'un amor terrible, enfebridor, perdut ja en el passat. No vaig poder saber quin èxtasi era més intens, si el de la mare o el de la seva filla.

Aquella escena pertanyia a un conegut programa de la televisi3n dedicat al descobriment de futures promeses de l'espectacle. Les estrelles del citat programa havien estat curosament seleccionades en llars d'infància i centres de primària. Vestien, però, com si fossin adults, alhora que imitaven algun cantant venerat pels seus pares. En acabar la seva actuaci3n rebien les mostres d'admiraci3n d'un "selecte" jurat, que els encoratjava a seguir el llustr3s sender de la fama.

Tot plegat em feia remoure l'est3mac. Em rebentava veure com s'enganaven i com s'utilitzaven aquells infants, convertint-los en dobles impecables i grotescos de Karina o El Fary.

Sempre he temut la cega obsessi3n que senten algunes persones per la fama, la seva veneraci3n als llums de ne3. Tots, en un moment o altre de la nostra vida, especialment de petits, ens hem deixat enlluernar per la seva brillantor. I ho trob ben natural. No és gens estrany haver somniat alguna vegada en ser una estrella d'Hollywood, o protagonista d'algun concert de m3sica. Fins i tot, n'hi ha que ja saben on apareixeria el seu nom a l'Enciclopèdia Britànica. Reconec que jo, personalment, he estat v3ctima m3s d'una vegada de la s3ndrome de l'entrevistat. He respost milers de vegades a periodistes que em demanaven pels meus vicis inconfessables, per la meva pel·l3cula

favorita, pels meus somnis m3s recurrents, fins i tot, per l'animal en què em reencarnaria. Jo els explicava els meus projectes futurs i la crisi depressiva que acabava de superar despr3s del meu tercer divorci. Em vaig identificar molt, per aix3, amb aquell personatge de "The Commitments", d'Alan Parker, que s'entrevistava ell mateix dins la dutxa, com si ja fos l'agent musical c3lebre que volia arribar a ser.

No, no és gens aberrant somniar tot aix3. Conec una amiga que sap ja el vestit que portaria a l'entrega dels 3scars, encara que canvia de discurs cada any.

El que em preocupa és que hi hagi gent que no diferenciï la realitat de la ficci3n, i m3s quan els resultats poden ser les il·lusions rompudes d'uns petits.

És un fenomen cada vegada m3s freq3ent aquest de l'entossudiment per sobressortir que senten algunes persones. Ja no es conformen en el plaer i la distracci3n que aporten afeccions com la pintura, el cant, els esports, la lectura, etc. Obliden que el plaer d'aquestes coses resideix precisament en la seva intranscendència, en la seva gratuïtat. Senten l'avidesa de competir fins i tot en aix3, i el que abans era un mitjà per fugir de les preocupacions i les tensions de la vida diària es converteix ara en font d'esclavatge. Qualsevol resulta ser un expert del Monopoly, de la pesca amb mosca o del bricolatge... premis Nobel en potència de modalitats inexistents.

Aquests tipus de gent és la que despr3s té els seus fills matriculats a cent cursets alhora: informàtica, anglès, classes de repàs de matemàtiques, mecanografia, catequesi, solfeig... En fi, al·lots i al·lotes amb una agenda tan plena com la d'un executiu, sense tems per gaudir lliurement (sense cap planificaci3n paterna, sense cap finalitat pràctica), és a dir, sense temps per a ser espontanis.

No vull negar la possibilitat, existent però

mínima, que puguin sortir alguna vegada uns genis de fills. El que no trob just és que es vulguin projectar els vells somnis ja caducs en aquells que ens succeeixen. Francament, no tots ens poden sortir com un Mozart, un Shakespeare, un Einstein o un Ronaldo.

L'habilitat, la destresa, s3n facultats que es poden aconseguir amb l'estudi, l'abnegaci3n, la bona disposici3n. Però sempre hi haurà coses que no es podran adquirir, trets extraordinaris que només recauen en uns pocs escollits.

Curiosament, avui dia, la fama ja no s'identifica amb una virtut. Actualment, és un niu d'intrusisme on arriba a tenir m3s notorietat qualsevol arribista que els qui realment s'ho mereixen. Darrerament, fins i tot, sembla que la fama s'hereta amb els gens, com si fos un tret congènit com el color dels cabells o dels ulls. La "fama" és un terme, per aix3, cada vegada m3s rid3cul i buit.

Els mitjans de comunicaci3n, molt especialment la televisi3n, tenen molta part de culpa en aquest esdeveniment. Ells s3n els qui modelen la realitat que despr3s arriba al públic. Una realitat traïdorena, simplista, incompleta. Els nivells de fama es medeixen sempre pels mateixos paràmetres, segons les vegades que una o altra persona és mencionada o mostrada en aquests mateixos mitjans. El fruit de tot aix3 és una cultura cada vegada m3s escandalosament pobra i artificial que, a m3s, fluctua sempre segons els capricis de les subvencions públiques de la voluntat política de torn.

No entenc, per aix3, l'afany inesgotable d'algunes persones per formar part d'aquest món de comèdia i pretensions. No entenc tampoc la voracitat que roega molts per ser superiors en tot. Tanmateix, tot es desfà, es dissol en el vent com la cendra, igual que els cossos buits, decrepits, plàcidament intranscendents.

Garcy, Ro y Cia, sociedad limitada a nueve...

El motor de esta familia es la madre. Ella es el fact3tum de la revoluci3n organizada que suele reinar en su casa, sede de una sociedad familiar limitada -de momento- a ocho miembros, pero a punto de ampliarse: el noveno est3 de camino. Al "nasciturus" le van muy bien aquellos versos de Rubén Darío: "... te daría / envuelto en este papel / un diamante hecho soneto / para que juegues con él", en el futuro. En su hogar uno encuentra, hecha realidad, la definici3n que daba Chesterton a la familia: "Es un fantástico cuento de hadas". Consu, una joven licenciada que vive con ellos, es como la "Mary Poppins" del siglo XXI para los seis hermanos: María, Angeloso, Fernando, Blanca, Leyre y Carlitos, de mayor a menor.

Así, mamá Ro sale todos los días a trabajar en la entidad financiera donde reúne ya muchos trienios laborales, sabiendo que cuando vuelva, "Consu" tendrá en orden a la media docena de "locos bajitos", como los llamaba Serrat. Y, con sus más y sus menos, conseguirá la epopeya de que todos acaben de comerse su ración, proporcionada a su edad. Me acordé de ellos cuando oí una de las últimas canciones de Gloria Estefan, dedicada a sus hijos: "Cuando se miran sus ojos / cuando se escucha su voz / es más linda la mañana / nos alumbra más el sol". Porque en ellos no hay maldad; la inocencia brilla y resplandece. Y así, sigue la cantante: "Cuando nos brindan su risa / cuando nos dan su candor / brota un manantial / de agua fresca en el corazón". Nos hacen recordar nuestra infancia y que a veces somos demasiado complicados. Y eso nos compensa los algunos sinsabores de nuestras vidas de adultos.

Garcy es el patriarca de la tribu. Andalúz de pura cepa, compagina el salero propio de sus paisanos con la total imperturbabilidad del "Séneca" de Pemán. Suceda lo que suceda y caiga quien caiga. Es un carácter un tanto antag3nico al de su mujer, todo dinamismo y capa-

LUIS
OLIVERA

cidad de improvisaci3n. Pero se complementan muy bien. Lo suyo son las finanzas y la economía. Y sus conocimientos bien que le han venido para cuadrar las cuentas familiares todos los meses. Pero el pluriempleo no se lo quita nadie; además de que Ro, la madre, también trabaja fuera de casa, aunque con un horario que le permite dedicar muchas horas diarias a educar a sus hijos, que son su principal inversi3n. Pero ellos han escogido multiplicar "el milagro de amor" (G. Estefan) que supone cada hijo que viene. Y en su casa reina, no sólo el bullicio normal -audible ya desde el ascensor-, sino una alegría contagiosa y espontánea. "Ellos son el tesoro / ellos son la alegría" o "el fruto del amor" del que habla Unamuno. Y si no, ¿que se lo pregunten a sus padres, abuelos y demás familia!

Angeloso es una figura del fútbol en ciernes y su padre no gana para balones; a Leyre le va el trepar a lo que se le ponga por delante, sea humano, árbol o cosa; María, bajo su aspecto pecos y travieso, tiene pinta de intelectual; Fernando sigue los pasos tenísticos de su padre desde que la raqueta era más grande que él; Blanca es especialista en impulsarse con el columpio; y Carlitos, de momento, es un portento en lanzarse de cabeza por el tobogán. La mamá observa las evoluciones de sus vástagos desde un banco cercano, mientras papá Garcy hace horas extras en el despacho.

Pero en el fondo, cuando se lo pasan mejor -la triatletista Consu incluida- es en las expediciones dominicales en su furgoneta. Ahí se compensan todos los sacrificios de la semana, las típicas duermevelas al lado de alguno de los hijos enfermo o la torcedura de tobillo en la pista de tenis. Y tanto a papá como a mamá Garcy les vienen que ni pintados aquellos versos de Rubén Darío sobre los hijos: "Sigue, pues, siempre gozando / de esos sublimes recreos, / oyendo siempre aleteos / de brisas que van pasando".